

Η Αριστερά και η ψευδαίσθηση της αισιοδοξίας

Γράφει ο Γιάννης Βούλγαρης ΣΕΛΙΔΑ 9

ΣΩΟΣ ΜΕΝΕΑΔΟΣ ΚΑΡΙΛΑΣ

Mε άσχημο τρόπο μπήκε πικάρα στην προεκλογική περίοδο. Η διαδικασία εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας υπέσκαψε ακόμα περισσότερο τους θεσμούς και το ίθιος της πολιτικής ζωής. Προηγμέναν ασύστολες επιθέσεις κατά των βουλευτών μιας ενδεχόμενης προεδρικής πλειοψηφίας. Κωνσταντόπουλος, Σκουρλέτης, Κουβέλης, Πανούσης, Καμμένος παρήλασαν από τον ανακριτή κομίζοντας αέρα κοπανιστό. Υστερά πήρε τη σκιτάλη το πιο εξαμβλωματικό κόμμα που εμφανίστηκε από τη Μεταπολίτευση. Καμμένος, Ξουλίδου, Χαϊκάλης, Λαζόπουλος με τα σύνεργά τους παραβίασαν τους νόμους και τη λογική με πλήρη κάλυψη του ΣΥΡΙΖΑ. Υστερά έγινε η ψηφοφορία με το γνωστό αποτέλεσμα. Το γράμμα του Συντάγματος κρατήθηκε, αλλά το πνεύμα του καταπατήθηκε στα όρια του πολιτικού πραξικοπήματος καθώς η κοινοβουλευτική μειοψηφία ανέτρεψε κυβέρνηση που είχε τη δεδιλωμένη. Με την ψήφο μάλιστα της Χρυσής Αυγής. Διασφαμονία κοινής γγώμης και παρούσας Βουλής; Πολύ συζητήσιμο. Από τη μια, υπήρχε μια κυβέρνηση που είχε κάσσει την πο-

ΤΟΥ ΙΑΝΝΗ
ΒΟΥΛΓΑΡΗ

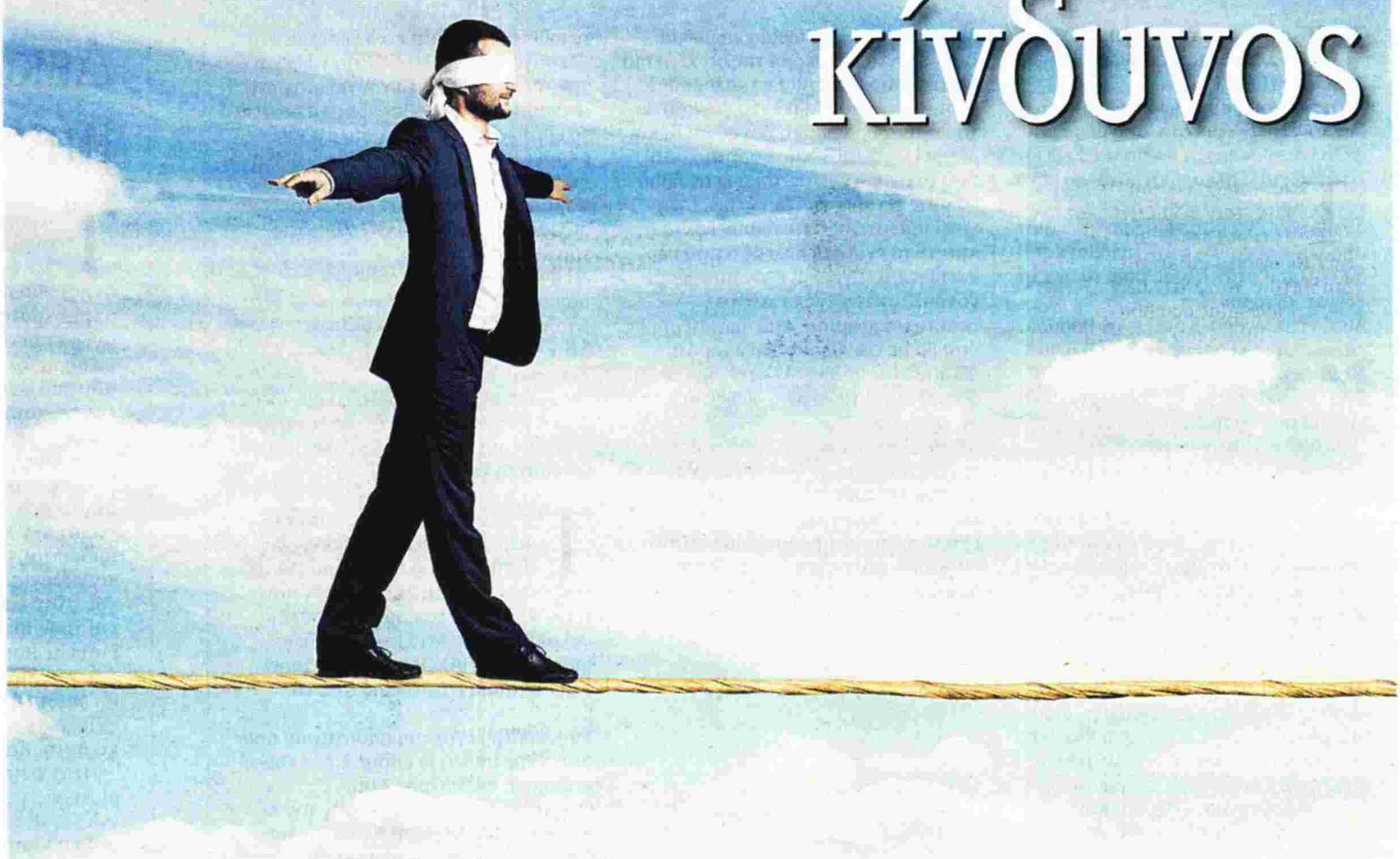
κρισι. Στις ευνοικες μάλιστα γ' αυτή συνθήκες, η αξιωματική αντιπολίτευση κινέται δημοσκοπικά στο 24-29%, έχει ακόμα ένα περιορισμένο και συρρικνουόμενο προβάδιομα, το οποίο αποκτά εκβιαστική δύναμη λόγω του μπόνους των 50 εδρών. Η «πρόταση των 8» ανταποκρινόταν καλύτερα στη συνισταμένη των συσχετισμών και των διαθέσεων της κοινωνίας. Εδινε χρόνο για να βγει η χώρα από το Μνημόνιο, έβγαζε συναινετικό Πρόεδρο της Δημοκρατίας και δρίζε τις εκλογές σε χρόνο καλύτερο για τη χώρα (και ας σημειωθεί, ευνοϊκότερο για την αντιπολίτευση).

Εχω επίγεωση ότι αυτό το μικρό χρονικό αποτελεί παρελθόν, γραπτούνται ήδη και για λίγο τους υπαίτιους, αλλά θα παρασυρθεί γρήγορα από τον προεκλογικό άνεμο. Είναι όμως εξίσου βέβαιο ότι θα παραμείνει σαν «κρατούμενο» και θα επανέλθει για να απαξιώσει τον Τσίπρα και τον ΣΥΡΙΖΑ στις πρώτες δυσκολίες που θα συναντήσουν αν κερδίσουν τις εκλογές. Πολιτικό «κρατούμενο» αλλά και «τρύπα» βεβαίως στο συνταγματικό, θεσμικό και δικαστικό πλαίσιο της χώρας, καθώς δίνει κίνητρα για αντιδημοκρατικές συντηρητικές

Υπάρχει κίνδυνος Grexit; Υπάρχει και παραϋπάρχει. Μόνο οι ιδιοτελείς, οι αφελείς και οι πλήθιοι μπορούν να το αμφισβητήσουν. Πώς και γιατί υπάρχει; Οχι ασφαλώς γιατί το θέλει η κοινωνική πλειοψηφία. Η Ελλάδα παραμένει πάντα μια κοινωνία που θέλει να είναι ευρωπαϊκή, θέλει να καταναλώνει σαν Ευρωπαία, ακόμα και στις περιόδους που δυσφορεί προς την Ευρώπη, όπως συμβαίνει τώρα. Στο ερώτημα «ευρώ ή δραχμή» η μεγάλη πλειοψηφία δεν έχει δίλημμα, γιατί διαισθητικά το μεταφράζει «Ευρώπη ή Αλβανία», την παλιά εννοείται Αλβανία. Επομένως Grexit δεν πρόκειται να υπάρξει ως αποτέλεσμα μιας καθαρής απόφασης σε ένα καθαρό δίλημμα.

αποφασής σε ένα κάθαρο διλημμα.
Ο κίνδυνος όμως μπορεί να προκύψει
«διά της διολισθίσεως». Οπως συνέβη
σε προηγούμενες εθνικές καταστρο-
φές ή δραματικές αποφάσεις που

Ο «διά της διολισθήσεως» κίνδυνος

Προοδευτικό είναι
να βγει η Ελλάδα
από την άγων
χρεοκοπία και
τα Μνημόνια με
το λιγότερο κόστος
και χωρίς νέα
υποθέσεις.

Συντηρητικό είναι
ό,πι παρατείνει
πις θυσίες και
πολλαπλασιάζει
τους κινδύνους,
όπως συντηρητικό
ήταν ό,πι συνέβαλε
στα τελευταία
πέντε χρόνια ώστε
η Ελλάδα να ζήσει
την κρίση με
τον χειρότερο
από όλες πις άλλες
χώρες τρόπο

χώρας. Οταν το κεντρικό δίλημμα και ο στρατηγικός στόχος χάνονταν ή διαχέονταν σε επιμέρους αντιφατικές επιδιώξεις των διάφορων μεγάλων ή μικρών παικτών. Σε τέτοιες καταστάσεις ο κίνδυνος δεν προκύπτει από τη Μεγάλη Απόφαση, αλλά από δευτερεύοντα διλήμματα, από μικρά βήματα στη λάθος κατεύθυνση που στην αρχή δεν δείκνουν εκτροχιασμό, από επιμέρους αλληλοσυγκρουόμενες σκοπιμότητες, από λαθεμένες εκτιμήσεις των περιθώριων κίνησης, από τις ακαρψίες που προκαλεί η δημαγωγία, από την αμφιθυρία των επιδιώξεων. Ετσι προκύπτει το πολιτικό ατύχημα ως ακούσιο αποτέλεσμα και όχι ως εκούσια επιδιώξην. Η κατάληξη της κρίσης του 1965 στη δικτατορία του 1967, την οποία λέγοι θέλαν, αποτελεί αρχετυπικό παράδειγμα πολιτικής χρεοκοπίας «διά τη διολισθήσεως».

Ανάλογο κίνδυνο αντιμετωπίζουμε σήμερα. Με το να τον ξορκίζουμε και να τον καταγγέλλουμε ως κινδυνολογία ή εκφοβισμό απλώς τον καθιστούμε πιθανότερο. Γιατί οι αιτίες που αυξάνουν της πιθανότητες απυχήματος «διά της διολισθίσεως» είναι δύο. Η πρώτη είναι ο μιθριδαπομός της κοινής γνώμης και του δημόσιου λόγου, η παθητική αποδοχή ενός διαφαινόμενου κινδύνου από κούραση ή καιροσκοπική «προσαρμογή» στους όρους του παιχνιδιού που θέλει να θέσει το προπορευόμενο σήμερα κόμμα. Σαν να μη χρειάζεται πώς πάνω από 30 δισ. για να επιβιώσετε το 2015-16, κι αυτά χωρίς να συνυπολογιστεί το κόστος των εξαγγελιών της Θεσσαλονίκης που ψευδεπίγραφα αποκαλούνται «πρόγραμμα». Σαν να μη υπολογίζετε το διαπορνιματικό πλέοντα

που θα αντιμετωπίσει ο οποιαδήποτε νέα κυβέρνηση. Σαν να μη βλέπουμε ότι το 30% περίπου του ΣΥΡΙΖΑ θέλει τη δραχμή. Σαν να μην ξέρουμε ότι μόνο αν μπορέσουμε να προσελκύσουμε επενδύσεις θα μειώσουμε την ανεργία. Η δεύτερη αιτία είναι η αβεβαιότητα που προκαλεί ο ΣΥΡΙΖΑ. Το τρίγωνο της αβεβαιότητας χαράζεται, πρώτον, από την ασάφεια των δεσμεύσεων του κόμματος, δεύτερον, από τις ακροβασίες που θα υποκρεωθεί να κάνει η πηγεσία Τσίπρα όταν έρθει αντιμέτωπη με τις πραγματικότητες, τρίτον, από τις ευκαιρίες που θα βρουν σε αυτές τις συνθήκες οι εσωτερικές μειοψηφίες οι οποίες προτάσσουν την αριστερή φυσιογνωμία του κόμματος έναντι «των θυσιών για το ευρώ». Από αυτή την άποψη είναι ιδιαίτερα εύγλωττη η διάλυση της συνεργασίας με τη ΔΗΜΑΡ. Από τη μια, πρόκειται ασφαλώς για την αλαζονεία του εξουσιαστή έναντι του «χρήσιμου πλίθιου» όταν τελείωσε η δουλειά, δηλαδή η μη εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας. Από την άλλη, όμως, η διάλυση σήμαινε ότι η πηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ δεν θέλει να αναλάβει καθαρή δέσμευση για την a priori παραμονή στο ευρώ και την άρνηση μονομερών ενεργειών, γιατί αδυνατεί να το κάνει λόγω των εσωκομματικών συσχετισμών και των αντιθετικών προτιμήσεων της εκλογικής του βάσης.

Γι' αυτό ο ΣΥΡΙΖΑ είναι τελικά ο κατεξοχήν υπεύθυνος και αρμόδιος να διασκεδάσει τους φόβους ενός πολιτικού απυχάματος «διά της διολισθήσεως». Αρκεί να πει καθαρές κουβέντες για το τι θέλει και τι θα κάνει. Οι γενικές δηλώσεις της πγεσίας ότι «θέλουμε το ευρώ» είναι χρήσιμες γιατί απορρίπτεται ο Brexit ως αντανακλάση στην αγγλική

Ο Γιάννης Βούλγαρης είναι καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Πανεπιστημίου.